

TRANSFORMASIONN DASTULARNI BOSHQARUVI

Raxmanov Shoxrux Baxodirovich

“Hududiy elektr tarmoqlari” AJ Metodologiya va standartlashtirish boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi

Loyiha boshqaruvi yo'nalishi magistratura

Annotatsiya: Maqola raqamli biznes muhitida loyihalarni boshqarish tizimlarini o'zgartirish xususiyatlarini o'rganishga bag'ishlangan. Maqolaning nazariy qismida mualliflar raqamli transformatsiyaning muvaffaqiyati noaniqlik sharoitida loyihalarni samarali boshqarish qobiliyati bilan bog'liqligini va buni loyiha allaqachon amalga oshirilayotgan paytda emas, balki eng dastlabki bosqichlarda amalga oshirish mumkinligini ta'kidlaydilar. Tadqiqot qismida mualliflar zamonaviy loyihalarni boshqarish usullari va loyiha yondashuvining o'zi raqamli biznesni o'zgartirish muammolarini hal qilishda qanday qo'llanilishini aniqlash vazifasini qo'ydilar. Bugungi iqtisodiy sharoitda loyihalarni boshqarish sohasidagi o'zgaruvchan tendentsiyalarni kuzatish juda muhimdir. Ushbu tadqiqotning maqsadi raqamlashtirish va axborot texnologiyalari sohasidagi loyihalarning asosiy xususiyatlarini yoritib berishdir. Tadqiqot usullari sifatida maqolada zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalangan holda loyihalarni ishlab chiqish prognozlarini tahliliy va ekspert baholashlari qo'llaniladi. Maqolada mualliflar yuqori texnologiyali korxonalar tomonidan loyihalarni boshqarish sohasida gibrud yondashuvdan malakali foydalanish imkoniyatlarini ko'rib chiqadilar.

Kalit so'zlar: Zamonaviy IT texnologiyalari, loyihalarni boshqarish yondashuvlari, ishlab chiqarishning raqamli transformatsiyasi, iqtisodiy tendentsiyalar, raqamli biznes.

Transformatsiyasining global tendentsiyasi bizni ko'plab an'anaviy fanlar va metodologiyalarga, xususan, loyihalarni boshqarishga yangicha qarashga majbur qiladi. Ushbu transformatsiya, odatiy raqamlashtirishdan (avtomatlashtirish) farqli o'laroq, qoida tariqasida, ba'zi innovatsion biznes g'oyalarga tayanadi va ma'lum bir strategiya doirasida amalga oshiriladi. Ammo strategiya qanchalik istiqbolli bo'lmasin, kompaniyaning uni amalga oshirish qobiliyati hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu erda katta tajriba bilan tasdiqlangan loyihalarni boshqarish usullariga katta umid bog'lanadi. Raqamlashtirish - bu individual biznes-jarayonlarni avtomatlashtirish jarayoni, raqamli transformatsiya esa mijozlarning asosiy biznes jarayonlarini raqamli formatga aylantiruvchi raqamlashtirish loyihalari majmuidir. Muammoning yuqori murakkabligi ba'zi so'rovlar ma'lumotlaridan dalolat beradi, ularga ko'ra loyihalarning

atigi uchdan bir qismi rejalashtirilgan muddatlar va byudjetlarga to'g'ri keladi, hatto raqamli transformatsiya loyihalarida o'ndan bittasi.

Transformatsiya loyihalari o'rtasidagi asosiy farq shundaki, ular biznes modelini an'anaviydan ko'p tomonlama bozorlarning biznes modeliga o'zgartiradi. Yopiq biznes-loopni avtomatlashtirish va ochiq raqobatbardosh ko'p tomonlama bozorni avtomatlashtirish o'rtasida katta farq bor. Bugungi kunda raqamli transformatsiya loyihalarida quyidagi farqlarni aniqlash mumkin va zarur. Birinchidan, mavzuni yuqori sifatli kontseptuallashtirish va loyihani ishga tushirish boshida loyiha jamoasini o'qitish zarurati. Ikkinchidan, strategiyaga alohida e'tibor va rejalashtirishga moslashuvchan yondashuvlar, shu jumladan, loyihani uch bosqichli sxema bo'yicha "qanday bo'lsa" - "xuddi shunday" - "ideal bo'lganidek" tezda qayta yo'naltirish qobiliyati. Uchinchidan, an'anaviy biznes modelini ko'p qirrali bozor biznes modeliga qayta qurish yoki hatto mavjud biznes modeli bilan bir qatorda yangi biznes modelini rivojlantirish. To'rtinchidan, raqamli transformatsiya nafaqat yaxshi dasturiy ta'minot, balki birinchi navbatda bozor ishtirokchilarining tranzaksiya xarajatlarini bartaraf etadigan yaxshi biznes modeli ekanligini tushungan holda, yechimni interfeyslar va bozorlar orqali imkon qadar tezroq ochish kerak. Beshinchidan, gipotezalarni doimiy ishlab chiqish va sinovdan o'tkazishning yuqori dinamikasini saqlab qolish. Oltinchidan, tegishli boshqaruv vositalaridan foydalangan holda raqamli transformatsiya loyihasining o'zini avtomatlashtirish. Va eng muhimi, sanoatga xos raqamli platformalarning mantig'i ko'p tomonlama bozorlar uchun ishlaydi. Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyot so'zsiz va qattiq globallashtirish ekanligini hisobga olsak, raqamli transformatsiya loyihalarini baholash har doim jahon standartlari darajasida amalga oshiriladi.

Tadqiqot usullari sifatida zamonaviy transformatsiyasining foydalangan holda loyihalarni ishlab chiqish prognozlarini tahliliy va ekspert baholashlari qo'llaniladi. O'rganish sohada loyihalarni texnologik o'zgartirish jarayonlarini amalga oshirishning asosiy natijalarini har tomonlama tahlil qilish va keyinchalik baholashga, so'ngra uning asosiy yo'nalishlari va yo'nalishlarini aniqlashga asoslangan. Transformatsiya davridagi loyihalarni boshqarishda strategik rejalashtirish ufqidagi natijalarni qat'iy nazorat qilish va qisqa masofalardagi ishlarni tashkil etishda ilhomlantiruvchi moslashuvchanlikni o'zida mujassam etgan yondashuv eng qo'llaniladigan yondashuv bo'lib tuyuladi.

Transformatsiyani boshqarish allaqachon to'liq strategik tashkiliy o'zgarishlarni boshqarish darajasiga o'tmoqda. U bir vaqtning o'zida avtomatlashtirish va raqamlashtirishni boshqarishni o'z ichiga oladi, shuningdek, ushbu daraja uchun nostandart bo'lgan va strategik boshqaruv va tashkiliy o'zgarishlarga xos bo'lgan vositalar va yondashuvlarga muhtoj. Ilmiy va professional adabiyotlarda raqamli transformatsiyani boshqarishda muvozanatli ko'rsatkichlar kartasi, yo'l xaritasi va

moslashuvchan metodologiyalar kabi vositalardan foydalanish aks ettirilgan. Ammo bu vositalarning barchasi raqamlashtirishni boshqarish uchun odatiy bo'lib tuyuladi va raqamli transformatsiyani boshqarishning mohiyatini aks ettirmaydi. Raqamli transformatsiyani boshqarishning o'ziga xos xususiyatlarini va ushbu darajada qo'llaniladigan vositalarni aniqlashga qaratilgan tadqiqotlar bugungi kunda etarli emas. Bu kompaniyalarning raqamli transformatsiyasi loyihalarini boshqarish nazariyasi va amaliyotini rivojlantirishga sezilarli darajada to'sqinlik qilmoqda. Shunga asoslanib, ushbu maqola mualliflari quyidagi tadqiqot savolini ko'taradilar: menejmentning xususiyatlari qanday transformatsiya va qaysi loyihani boshqarish vositalari ushbu xususiyatlarga eng mos keladi.

Transformatsiyaning muvaffaqiyati noaniqlik sharoitida loyihalarni samarali boshqarish qobiliyati va buni loyiha allaqachon amalga oshirilayotgan paytda emas, balki eng dastlabki bosqichlarda amalga oshirish qobiliyati bilan bog'liq. Ko'pincha bunday loyihalarning boshida qo'yilgan vazifalarni hal qilishga qanday yondashish kerakligi aniq emas. Va vazifalar butunlay boshqa sohalarga tegishli bo'lishi mumkin, jumladan, yangi mahsulotlarni yaratish, iste'molchi bilan marketing aloqalarini tashkil qilish yoki tashkiliy o'zgarishlarni amalga oshirish. Bugungi kunga kelib, raqamlashtirish narxi nisbatan yuqori, ammo innovatsiyalar joriy etilgandan keyingi birinchi oylardagi xarajatlarni oqlaydi. Bu an'anaviy asbob-uskunalar va xodimlar va materiallarning resurs xarajatlarini kamaytirish orqali sodir bo'ladi. Bundan tashqari, yuqori raqobat tufayli xizmatlar narxining pasayishi kuzatilmoqda.

Davlat sektorida loyihalarni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari, birinchi navbatda, ko'plab qonunchilik cheklovlari bilan bog'liq - ular davlat organlarida biznes tuzilmalariga qaraganda ancha ko'p va ularga rioya qilish qat'iyroq nazorat qilinadi. Bu, ayniqsa, moliyalashtirish uchun to'g'ri keladi - maqsadli bo'lmagan xarajatlar, auditlar, xarajatlar moddalarini nazorat qilish va aniq byudjet tsikli tayyor bo'lmagan loyiha menejeri uchun haqiqiy labirint bo'lib, juda yaxshi sozlangan jamoaviy aloqa tizimini va uning davlat sektoridagi tajribasini talab qiladi. Bunday loyihaning manfaatdor tomonlari bilan ishlash va uning xavf-xatarlari alohida e'tiborga loyiqdur. Qoida tariqasida, har qanday yirik davlat loyihasi ijtimoiy ahamiyatga ega, ya'ni u ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy xavflarni o'z ichiga oladi, ularni to'g'ri boshqarish uchun ijtimoiy, mintaqaviy va boshqa shart-sharoitlarning o'ziga xos xususiyatlarini tushunish kerak. amalga oshiriladi va bu shartlarni to'g'ri hisobga oling. Loyiha boshqaruvi - bu maxsus bilim va malakalarni talab qiladigan professional soha. Raqamli transformatsiya loyihasini boshqarish yanada tor ixtisoslashgan professional sohadir. Shu bois, bunday loyihalarni bevosita davlat tomonidan, hatto davlat boshqaruvi sohasida ham boshqarishning maqsadga muvofiqligi masalasi ochiqligicha qolmoqda. Loyihani ishlab chiqish va amalga oshirishni tegishli asosiy biznesga o'tkazish eng samarali hisoblanadi.

Foydalangan adabiyotlar:

1. Тихонов А.И., Сазонов А.А. Анализ основных методов формирования конкурентоспособной продукции и конкурентной цены на этапе разработки аванпроекта // Менеджмент и бизнес-администрирование. 2019. № 1. С. 98-108.
2. Коваленко Б.Б., Гусейнова И.В., Гусарова Т.И. Влияние цифровизации экономики на методологии управления проектами // Научный журнал НИУ ИТМО. Серия: Экономика и экологический менеджмент № 2, 2019. С. 135-144.
3. Safiullin, M. R., & Akhmetshin, E. M. (2019). Digital Transformation of Educational, Research and Business Activity of A University. International Journal of Engineering and Advanced Technology, 9(1), 7391-7394. doi:10.35940/ijeat.A3098.109119
4. Daniel P.A., Daniel C. Complexity, uncertainty and mental models: From a paradigm of regulation to a paradigm of emergence in project management // International Journal of Project Management. Vol. 36, Issue 1, 2018. Pp. 184-197.
5. Schaupp E., Abele E., Metternich J. Potentials of Digitalization in Tool Management // Procedia CIRP. Vol. 63. 2017. Pp. 144-149.